

آرمان شهر فریدالدین عطار نیشابوری در منطق الطیر

حسین لعل عارفی^۱، ابوالقاسم امیراحمدی^۲

۱- دانشجوی دکتری، زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار.

۲- استادیار، گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار.

چکیده

در آرمان شهر عطار هدف اثبات وحدت وجود است؛ این هدف در جامعه ای شکل می گیرد که هر عضو جامعه از لحاظ اجتماعی و خانوادگی دارای ویژگی هایی هست که این ویژگی ها آنها را از دیگر طبقات مجزا می کند. به عنوان مطرح کننده ی آرمان شهر، جامعه ای را به تصویر می کشد که در آن سعادت انسان تأمین می شود و او هم عضوی از این جامعه است و از تأثیرات جامعه و معیارها و هنجارهای رایج در آن برکنار نیست، پس می توان گفت در این اثر دو منظور را دنبال می کند: یکی تعلیم و تربیت افراد جامعه، که در نکات تربیتی، باید و نبایدها و ... گنجانده شده است، و دیگر اینکه نقاط ضعف جامعه مطرح می شود و راهکارهای برطرف کردن این معضلات نشان داده می شود. در جامعه ای که ترسیم می کند، شاه و گدا، دیوانه و فرزانه، متواضع و مغرور و ... همه و همه وجود دارند و هیچ فرقی با یکدیگر ندارند، اگر چه هر کدام به کاری مشغول هستند، اما عطار مانند پژوهشگری فرهیخته، تمام زوایای زندگی آنان را می کاود و همچون روانشناسی ماهر تمام نقاط قوت و ضعف این اجتماع را پیدا می کند. طبیعی است که او در داروخانه ی خود، به درمان دردهای روحی هم عصران خویش می پردازد. در این مقاله از منطق الطیر عطار به تصحیح دکتر محمد رضا شفیعی کدکنی استفاده شده، و نگارنده این نکته را می جوید که آرمان شهر (مدینه فاضله) عطار در منظومه منطق الطیر چه بوده است؟

کلید واژه: عطار، منطق الطیر، آرمان شهر، مدینه فاضله